

Árta	Esztara
100 ft pp.	167. 167.50
20 ft pp.	27.30 28. 38.75
10 ft pp.	17. 18. 18.75
5 ft pp.	9. 10. 10.75
2 ft pp.	4.50 4.75 5.00
1 ft pp.	2.25 2.37 2.50
1/2 ft pp.	1.12 1.19 1.25
1/4 ft pp.	0.56 0.59 0.62
1/8 ft pp.	0.28 0.29 0.31
1/16 ft pp.	0.14 0.15 0.16
1/32 ft pp.	0.07 0.07 0.08
1/64 ft pp.	0.04 0.04 0.04
1/128 ft pp.	0.02 0.02 0.02
1/256 ft pp.	0.01 0.01 0.01

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ IMRE.
 Szerkesztőségi iroda:
 Franklin-Társulat épületében (egyetem-utca 4.)
 Kéziratok vissza nem küldetnek.
 A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
 Székfoglalás körüli panaszok a szerkesztőségnek küldendők stb.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI NAPILAP.

Kiadó-tulajdonos:
HALÁSZ IMRE.
 Kiadó-helyénél:
 Franklin-Társulat épületében (egyetem-utca 4.)
 ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
 Egy évre ... 20 Ft (Negyedévre ... 5.00)
 Félévre ... 10 Ft (Egy hónap ... 1.50)
 Egy szám ára 8 krajczár 0. 6.
 Hirdetések a kiadónál általánosan szerinti számítattak

Figyelmeztetés.

A „Közérdek”-re folyton fogadtatnak el havi előfizetéseket is.
A „Közérdek” előfizetési ára:
 Egy óra . . . 1 forint 80 kr.
 Két óra . . . 3 „ 60 „
 Negyedévre . . . 5 „ „
 Félévre . . . 10 „ „
 Egy évre . . . 20 „ „

Megrendelések postautalvánnyal legcélzzerűbben eszközölhetők.
 Könyvárosoknál százálek nem adatik.
A „Közérdek”
 kiadó-helyénél, Budapest, egyetem-utca 4. sz.

Budapest, május 25.

Az államfőiről sokszor megvan az a gyöngéjük, hogy abban igyekeznek kitűnni, a mihez legkevésbé értenek. Így a mi genialis külügyminiszterünk is egész hével a kereskedelmi politikára adta magát s most, ha a jelek nem csalnak, azon a ponton állunk, hogy a kis Románia, melynek számára a kereskedelmi szerződés köthetésenek jogát külügyminiszterünk a parizsból kikaparni méltóztatott, oly módon főzi le kereskedelmi politikánk mesterkedéseit, mely nem épen esiklandoztatja nagyhatalmi önérzetünket. Azért teljes tüszellett és bizalommal a ballplatzai providenciális bölcsesség iránt, nem ártana, ha a magyar közvélemény egy kissé foglalkozna a kereskedelmi politika kérdéseivel is. Mert végre is, bármiképpen düljön is el az Ausztriával kötendő új vám szerződés sorsa; akár a bécsi rabulista védművet nézete, akár a mi keresked. miniszteriumunkban Horn Ede ur belépte óta, úgy látszik, domináló a tout prix free-trader elvek jutnak érvényre; akár létesít valami compromissum, akár sem, akár marad fent a vámtérlet közönsége, akár nem: egy dolog bizonyos; és az az, hogy úgy az általános 1865. vámtarifá, a mely az 1867. XVI. t. cz. értelmében tíz évre fogadtatott el, mint a külön vám és keresked. szerződéseken létesült speciális tarifák nemcsak jelenleg gyakorolnak nagy hatást reánk, hanem ez utóbbiak, a mennyiben 1867 előtt létesítettek a vám és kereskedelmi szerződés egész tartamára mind a magyar korona, mind ö felsége többi tartományaira nézve teljesen érvényben állanak; a mennyiben pedig 1867 után kötötték: a magyar kormányt, mint szerződő felel kötelezik.

Ezen vám- és kereskedelmi szerződések tehát közelről érdeklik Magyarországot. S ha ennek dacára láttuk,

miserint 1867 után mily figyelmetlenül tárgyalta a törvényhozás ezen szerződéseket, az nem csüggeszhet reményünkben, miszerint e fellegős is meg fog változni, mert meg kell változnia.

Az 1869. VII. (Németországgal) az 1869. VIII. és 1870. III. (Angliával) az 1869. X. (Svájccsal kötött vám és kereskedelmi szerződés) tárgyalása élenk bünlajstromát képezi az akkori törvényhozásnak. Ép úgy ezen összes forgalmi érdekeinket első sorban uraló, vám- és kereskedelmi szerződéseknek, nem tekintett más, mint az egyedüli czimkérés: mint a hogy csak erre összpontosult a többség és ellenzék figyelmé azon kereskedelmi szerződéseknek, a melyek egy- másután jöttek létre a guatemalai köztársasággal, a siami királysággal, a japáni és kínai császársággal, az uruguayi, argentinai, perui, chilei köztársaságokkal stb. (1871: XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXVII—L. stb.)

Ezen tárgyalási modor felett azonban sokkal inkább a gúny, semmint a kritika szólhat. Hogy az akkori pénzügyminiszteriumot nem illetheti vád, a pénzügyminiszterium öt első évi működéséről kiadott jelentés bizonyítja, felsorolva a tárgyalásokat, s az általa elért eredményeket a vámtarifák módosításánál. Az akkori kereskedelmi miniszterium élén pedig épen azon férfi állott, a kit a közvélemény legszívesebben üdvözölt a miniszteri székben.

A vád tehát tisztán a törvényhozás felületes, tudatlan eljárását illeti, a mely soha, egyetlen tételnél sem volt képes a dolog mélyére hatolni.

Azóta — nem változott a dolog semmit. Nyugat felé Anglia, Svájc és Németország irányában meg van kötve kezünk, ámbár nem sokára itt lesz az alkalom, ezen bilincseket lerázni. Mig azonban ennek ideje elő: addig bizonyosan eldől a főkérdés, az Ausztriával való vám- és kereskedelmi szerződés ügye, s így jelenleg csakugyan nem igénylik első sorban ezek a figyelmet.

Másként áll azonban a dolog kelet felé: s ez épen a legfontosabb fontosságú Magyarország érdekkeire nézve. Oroszországot illetőleg ugyan van egy szerződés, a mely 1862. május 22-én kelt. Hogy e szerződés módosításá reánk nézve mily nagy kérdés; azt boros gazdáink tudják, a kiknek természetesen borpiazok kifejlődése függ ettől. És mégis: hol áll e kérdés? Évek óta nagy garral hirdetik a külügyminiszteriumhoz köz-áll lapok a nagymérvű engedményeket, melyek az orosz protulitív tarifákból kilátásban vannak. Melyek azok? mely czikkekre, és mily mérvben? ime, ezek az életkérdések a ma-

gyar kivitelre Oroszország felé, és — széles ez országban nem tud róla senki semmit sem. Talán a kereskedelmi miniszterium sem.

Törökországgal 1865. december 26-án kötött meg a szerződés. Ez is kötelező reánk; s épen ez év végén van helye a módosításnak. Nem lehet tagadni, hogy épen a magyar kivitelre nézve óriás fontosságú ez ügy. S mi történik? A triestzi kereskedelmi kamara — bizonyára nem motu proprio — már rég kész elaboratummal állott elő. Mily tételek, mily mérvben kívánák módosítani? megkérdetve valaha a szakközönséget a kereskedelmi miniszterium? Soha. Hogy állnak az alkudozások, mily tekintetben lehetne további kivitel biztosítani, s behozatal erősíteni, ki ad felvilágosítást? De hát ki tudja? Széles az országban talán senkiesem. Talán a kereskedelmi miniszterium sem.

Szerbiával és Romániával szemben kivívta a külügyminiszterium a bravort. Önállóan köthettek csak kereskedelmi szerződéseket. Tapsoltunk az eredménynek mi is. De a kérdés nem csupa sport. Magyarországot nem az érdekli, hogy e két országnak joga legyen kereskedelmi szerződés kötni, hanem az, hogy tényleg kössön, és pedig kedvezőt. S honnan tudjuk, hogy ez lesz az eset? Azt mondják, hogy a tárgyalások folynak. Hol és mely tételek felett? A törvény azt mondja, hogy a tárgyalásokba is belefoly a magyar kormány, s nemcsak a fait accompli terjeszték elő. Hát mit tett, mit tesz a kereskedelmi miniszterium? Megkérdetve a szakközönséget, melyet minden tétel annyira érdek? Küszé tette a nézeteket. Mily stádiumok vannak az egyes tarifákra nézve? Ki tudja ezeket? Széles az országban talán senkiesem. Talán a kereskedelmi miniszterium sem.

Nyugattalé közvetlen (nem Ausztrián át) összeköttetésünk csak Olaszországgal van. Az 1867. ápr. 23-án kelt vám- és kereskedelmi szerződés közüdomás szerint felmondta Olaszország. Feljebb akarja emelni a tételeket. A kereskedelmi miniszterium nagyon jól tudja a különben jámbor természetű budapesti tözsde két fulmináns feliratából, hogy mennyire érdekelt a szerződés a magyar közgazdaságot. Hát ugyan megkérdettedek most a szakértők Magyarországon; Ausztriában természetesen nyilatkozatknak. Közüdomás az is, hogy az olasz kormány az általa javasolt tarifát, a mely a tárgyalások alapjául szolgál, notifikáltatta Bécsben is. Folynak a tárgyalások. Ki tudja: hogy mily tételek felett és mily mértékben, mily kilátással a magyar érdekekre? Széles ez ország-

ban talán senki sem. Talán a kereskedelmi miniszterium sem.

Hogy ily — az ország közgazdaságát vitalisnak érdeklő — kérdésekben meg nem kérlik minden más országot és Ausztria példájára a közvéleményt, az érdeklét testületeket és szakköröket: az tény. Hogy értesítésünket csak a bécsi lapokból vehetjük a hazánkat első sorban érdeklő ügyekről: az is tény. Hogy pedig a dolgok folyamáról, az alkudozások menetéről minden egyes kis részletben a magyar kereskedelmi miniszterium nincs is értesülve, nemhogy abba a törvény értelmében döntőleg befolya: az bizony nagy valószerűség. Ha másként állana a dolog: bizonyára érdekelné a mi kormányunkat is annyira a magyar közgazdaságnak egypár kardinalis kérdése, hogy értesülést szerezzen magának az illetékes körök nézetét és óhajairól.

Sans phrase beszélve, tudjuk, hogy ennek ugyan nem sok lesz a haszna. Az osztrák érdekek mindig győzni fog még pár évig. De ily esetekben, a hol különösen és első sorban Magyarország érdekéről van szó, bizonyára nem illik összedugott kézzel átadni magunkat Schwegel báró szeszélyeinek, a ki lehet igen okos ember, igen jó diplomata, de bizonyval nem magyar ember, s legjobb akarattal sem tehet semmit, nem ismervén kívánalmainkat, hanem megenni mindent, a mit önérdékünk parancsol, s a mire a törvény feljogosít, ha másért nem, legalább „pour sauver l'honneur du drapeau.”

Legalább nyugodt lelkiismerettel nézhetjük Magyarországot közgazdaságának pusztulását.

A három császár találkozója. Berlii leveleznek hetekkel cezlött jelző, hogy a három császár e nyár folytatn valószínűleg Emsben találkoznak. E híreknek a bécsi ballplatzai körök sugalmazása folytán „N. Fr. Presse” demitirozhatni vélte. S ugyanakkor a „P. Napló” is bécsi félhivatalos oldalról megdologoztatván, ünnepléssal kijelenté, hogy több lapnak (t. i. a „Közérdek”-nek) a három császár összejövetelére vonatkozó híre „minden alapot nélkülöz.” Mi forrasunk teljes megbizhatóságát ismerve, jól tudtuk, hogy t. collegának „P. Napló” ismét egy újabb, olyan Podgoricza-fele diplomatiai felülés előestéjén állogdál. Berlii leveleznek, az illetékes bécsi kövökből” eredt dementi ellen határozottan fenntartá híret.

S ime! most maga a „N. Fr. Presse” szolgálatá nekünk igazságot, midőn tegnapi esti lapjában kijelenti, hogy a „három császár találkozója, valószínűleg Emsben, elhatározott dolog.” Egyszersmind sajnálkozását fejezi ki a „N. Fr. Presse” a főlött, hogy e hír már korábban „félhivatalos semmit nem tudóktól” demitirozotatott.

Elvárjuk a „P. Napló” lovagiasságától, hogy ha tővedését nyíltan be nem ismerné is, legalább visszavonja azon merész vádját mintha a „Közérdek” forrása nem lett volna legalább is oly megbízható, mint kedves collegánk félhivatalos bugybörökölása.

A „Montags-Revue” azon hírével szemben, mintha a magyar közlekedési miniszter a magyar államvasutak s az osztrák államvasut közét létrejött: kartellszerződést jóváhagyta volna, jó forrásból azt halljuk, hogy a kartell fölötti tárgyalások még most is folyamatosan vannak; s azoknak befejezése pár hetnél előbb alig várható.

Sennyy Pál b. tegnap utazott el Zempléneba a jobboldali ellenzék nagy gyűlésére, mely a „Reform” szerint ma tartatik meg.

A katonai főállomásokban történendő változásokról értesül a „N. Fr. Presse” pesti kövökből. Hir szerint ugyanis Koller b. közös hadügyminiszter helyére Vlasics altábornagy nevezetnek; Koller gráci, Molli-nary magyarországi főhadparancsnokká lenne kizemelve; Edelsheim b. más helyre tételnek át. Kuhn b. pedig diplomaiait megbízást nyerne. E híreket azonban igen erős „fentartással” közli a „N. Fr. Presse.” Mi sem vállalunk értük felelősséget.

John b. a táborak főnöke hosszabb szabadságidőre megy; mi az előléptetési törvény tárgyalásának gyors befejezésére mutat.

A szabadelvű párt végrehajtó bizottságába a szöndek szabadelvű köre részéről báró Vay Miklós, gróf Almásy György, gróf Szapáry Antal, báró Döry és gróf Zichy-Ferraris Viktor küldetnek ki. E főrendi tagok részvete mellett tartá meg a végrehajtó bizottság tegnap d. u. 5 órakor alakuló gyűlést megválasztván elnökeinek Gorove Istvánt és báró Vaj Miklóst, alelnökeinek B. Podmaniczky Frigyes, jegyzőnek pedig Harkányi Frigyes, Kovách Lászlót és Nagy Györgyöt.

A bizottság ma d. e. tartott ülésében bejelentette a főrendiház szabadelvű pártja részéről választott tagok. Ezek a következők: a végrehajtó bizottságba: Almásy György gr., Vay Miklós b., Szapáry Antal gr., Zichy-Ferraris Viktor gr., Döry Lajos b. és Podmaniczky Géza b. Az országos bizottságba: Erdödy István gr., Erdödy Sándor gr., Bathyányi Géza gr., Andrassy Aladar gr., Esterházy László gr., Eszterházy Pál hg., Pejacsevich Márk gr., Meszli Viktor b., Vay Lajos b., Odesealchí Gyula hg., Károlyi Tibor gr., Mikó Imre gr., Telesi Sámuel gr. idős, Kemény Kálmán b. és Bethlen Sándor gr. Ezen kívül kijelöltek a főrendek részéről, kiket már a szabadelvű párt képviselői értekezlet beválasztott: Péchy Manó gr. és Zichy Manó gr.

A végrehajtó bizottság következő felhívást bocsátott ki:

Sarolta császárné.

1867. június 19-ike volt! Queretaro városára oly nap hajnalá virradt, melynek folyamán azon bűnök egyike volt végbemendőd, melyek évszázadok múlva is számlomra és borzadára indítják a késő nemzedéket. Június 16-ika óta Miksa császár és két hí tábornoka Miramon és Mejia halálra voltak ítélve. Az ítélet ki-mondása napján az uralkodó, ki I. Károly és XVI. Lajos keresztényi hősségét tanusította, megöyött Soria atyának.

A három eltelt részt volt a misében es kommunikában. „Valóban, kiáltott fel a császár, a halál könnyebb, mint képzeltem. Mondjátok meg anyának, hogy kötele-ségemet teljesítettem mint katona s hogy mint jó keresztény haltam meg.” Nehány pillanattal utóbb egy San-Luisból küldött távirat azt rendelé, hogy a kivégzéstét halaszták el 19-ikéig. Ertesülvén e halasztásról, „ez kemény dolog, szolt a császár, oly tökéletesen el voltam készülve:” 18-án Escobedo a capucinusok börtönébe ment, hogy a császár holttestének bebal-zamasozás végeti átengedése iránt egyenesen Miksával értekeztek. „Ez már mégis sok!” mondá az áldozat. Ez volt az egyetlen haragos szó az egész halálküszödel alatt, mely a Golgotha jeleneteire emlé-keztetett.

Ugyanazon napon Miksa azt a bámulatos levelet írta Juareznek, melyben így szolt: Várja a végzetes csapást, mert ut intézkedéseket kíséreltem meg, hogy véget vessék a polgárháborúnak, mely annyit év óta dulja ez országot, örmömel válék meg az élettől, ha az áldozattal előmozdít-hatnám új hazám békéjét és jólétét.

„Teljesen meg lévén győződve, hogy semmi állandó nem alapítható oly talajon, mely vértől ázik s folytonos rázkódtatá-soknak van kitéve: a legünnepélyesebben és azon özintéséggel, mely e végperczem-hez illő, esdvé kérem Önt, legyen gondja, hogy az én vérem legyen az utolsó, melyet kiontanak.”

Este Miksa mély álomba merült. Reg-geli 3 óra felé ezen nemes és erős lélekre

mutató álomból egy különös látogatás ri-asztá fel, mely ironiához hasonlított. Escobedo jött hozzá; ugyanaz, kinek katonaí azzal bizattak meg, hogy másnap agyon-lőjék a Habsburg-család sarjadtakát, szem-lyesen eljött jó estét kívánni. „Mily kár mondá a császár e sajtáságos látogatás után, oly jól aludtam!”

Ekkor az elítelt azon hiszében volt, hogy Sarolta császárné nem el többé. Ezen álhir néhány nappal előbb terjedt el Mexi-cóban s nem hazudoltak meg. A császár azt képzelte tehát, hogy egy jobb világban egyesülni fog élte kedves párjával, és e gondolattal, mely reménytel tölté el, megerősíté és elragadta nagy lelkét.

Végre felviradt az utolsó nap. Reggeli hat órakor a capucinusok zárójában uralkodó őr csendet félbeszakítá a lovasság robaja, mely jött, hogy az elíteltet a vesztőhelyre kísérje. A császár fekete ru-hát öltött és fehér nemezkalapot tett fel. Jó ötvágygyal reggelizezt, oly nyugalom-mal, mintha sétára vagy vadászatra kész-szülne. Midőn sirtak körülé és csokolgat-ták kezét: „Csillapodjatok, mondtá, Isten akarata, hogy meghalj. Ez ellen mitsen tehetni.” Azután kilépe börtönzobájából a Miramon és Mejiáé elé ment. „Készen vagytok? kérdétek, én kész vagyok.”

A két hí tábornok felett a császár fel-híadására, és mély tisztelettel üdvözölték. A három elítelt három különböző koca-siba ült. Mindegyik mellett vezetőatyája foglalt helyet. Azután a vesztőhely fölé indult a menet, a Cerro de las Campanas-fél. Félóra kellett, míg a börtönből a cal-varióhoz értek. Miksa tele tüdővel szivta a reggeli levegőt. Végőrájában is, híven költői és művészi természetéhez, így szolt: „Mily gyönyörű idő! mindig így napon óhajottam meghalni.” A tömeg nem birt ellenállni megindulásának. Mindenki tisztelettel vette kalapját, a mint a fenséges áldozat elhaladt mellette. A nők sirtak. A császár udvarias köszöntéssel és jószágos mosolylyal felett ezen a szánalom és rokonszenv által sugallt végső áldolatnyil-vánításokra.

A menet megérkezett rendeltetése hely-lyére. A császár gyorsan leszált a kocsi-ról. Soria atya, ki jobban fel volt indulya, mint a császár, nem birt mozdulni. Miksa

egy ívegeskötet vett ki zsebéből és a pap-pal megfogoltatta azt. A katonatiszt, ki a végrehajtási kísérlet parancsokra volt, be-szólalt két a gyzásos megbízást, melyet teljesítenie kellett. „Fiatl ember, felel a császár, köszönöm részvétét. A kato-na kötelessége engedelmeskedni, teljesí-tene a vett parancsot.” Azután azon kato-nák közül, kiknek meg volt hagyva, hogy tüzeljenek rá, mindnyegyknek egy császár képméret aranypénzt adott. „Fiúk, mon-dá, jól cselezotok, egyenesen el cselezotok.” és szivére tette kezét. Ere megölette Miramon és Mejiát és azon keresztény vallással, mely bizonyos halálnemec-ker tündöklő diécsfényűl övez, azt mondá nekik: „Egy pillanat múlva viszontlátand-juk egymást a túlvilágban.” Azután Mira-monhoz fordulva, felkiáltott: „Egy vitéz bajnokot császára a halál pillanatában is kitüntet. Hadd engedjem át önnek a ki-váló helyet.” Miramon engedelmeskedett és a császár jobbjára mellett foglalt helyet. E pillanattal a város minden harangja megkondult.

De V. Károly utódjának szava tulan-gozta e bajlólólatu zajt, midőn hangosan ki-mondta e hozzá és ősiehez méltó szavakat: „Mexikóiak, az oly nagy és eredeti em-berek, mint én, isentől azt a küldetését nyerték, hogy a népeket boldogítsák, vagy áldozatok legyen-k. A mexikóiak egy része által meghíva, jöttem az országot boldogí-tandó és nem diésvágyból; midőn jöttem a legjobb szándékokkal voltam etelve fogadott hazám jövője és hí barátain iránt, kiknek halálom előtt köszönetet mondok az ügymemben hozott áldozatokért. Vajha vérem az utolsó volna, mely e hazáért ontá-tott! És ha testvéreink vérenek még folyna kell, legalább ne történjék az árulás miatt! Eljen a függetlenég! éljen Mexi-kó!”

Miramon, császára és barátja végszá-vain lelkesülve, dörög hangon, egy vértá-nu elragadtatással kiáltá: „Éljen Mexi-kó! éljen a császár!” A katonák kisütyöt-ték gyvegeriket; a három hős megszün-t élni!

Mialatt a Queretaroí sötét dráma végbe ment, Charlotte császárné, ki Miksa már

réglen holtak hitt, — még élt, de meg-fosztva esztől. Az annyira fenkölt, erélyes eszámra, ki oly nagy volt nemes szíve által, ki férjének, a mexikói császárnak s a latinfajnak Amerikában oly szép, oly nagy jövőt álmódott, nem volt képes csalódtól reményében vizsgálódnai.

Akkor, midőn az esztégedt Miksa le-akart a koronáról mondani, s visszatért Európába a francia seregrel, ő volt az ki itt lángra gyújtá férje lovagias érzel-mét, s rábirta, hogy védje meg tovább is „sceptrum”-át, mely valójában már nem volt egyéb, üres jelvény. Ö volt az, a ki telve önbizalommal, elhatározta, hogy elmege s fölözál férje ügye mellett III. Napoleon és IX-ik Péru előtt. 1866. július 8-án hagyta el Mexikót, gyöngéd isten-hozódott mondva férjének, a kit nem látott többé viszont. Magával vitt mindent a mire néző vállalatában szükségé volt, így egy nagyos ökmányt mely Mexikó történetének megírásához szolgált volna, s mely aztán Miramreben lett elhelyezve.

Alig hogy Saint-Nazairba érkezett, tu-datta Napoleon császárral, hogy Francia-országban fog kikötni. A császár ekkor Saint-Cloudban feködt beteg, kimentette magát, nem mehet az uralkodó elöbe. Charlotte császárné elintézt azt hitte, hogy e betegség csak tetszetett, de midőn meggyőződött, hogy csakugyan komoly a baj, újra remélni kezdett, híven, hogy a császár nem kereset pusztá ürügyet megszabadulni egy ilyen kellemetlen találkozóval.

Párisba érve, a Grande Hótelbe száll-ott, hol Eugenia császárné látogatását fo-gadta. A két uralkodónak megindulva dült egymás karjába. Milyen lehetett volna fájdalom, ha a jövőbe olvashattak volna ama váratlan catoróráról, melyet a gond-viselés mindkettőjükre mért.

III. Napoleon nyugtalan és zavart volt, iszonyuan szenvedett a mexikói ügyek fordulata miatt. Fényes terveit, mikt ábrándos képzelte magának az Atlanti tengeren túl-ról alkotott — lassankint tűnődni lát-ván, kétszeresen lett sújtva; hiúságában és jószágában. Egy részről őzre, hogy sorsa el van döntve, más részről fájt neki, hogy kénytelen becukni fílelt ama Char-lotte császárné, Lajos Fülöpnek amaz uno-

Corpus scriptorum ecclesiae Hungaricorum.

Végül, Veresmari iraitában az ifju ko-rában Sztáraitól vett benyomások is hagy-tak némi nyomokat. Alsó-Baranya refe-mátorának, társai közt egyik leghetesebbnek szelleme, Veresmari buzgalmi nyilatkozataiból úgy, mint gunyos, éles ki-fakadásból többször fél elbukn. Még irati formájban is észlelhető e hatás. Mint Sztáry, Toldy által kiadott szindarabjaiban, párbeszédet tart a hit dolgairól, úgy ő is Megtérsese historija legerdekebb hely-lyeit, valamint Intó s tanítóleveleiben több részleteit így adja. E dolgokban Veres-mari emelkedettebb hangulat; de jóval lejjebb áll Sztárainál, elevenesége s a nép-előbél vett képek s mondatok közvetlen-sége, s a tiszta humor hiánya miatt.

Elérkezett Veresmari élete végévei-hez. Az agg kanonok bőkezűen adakozott egyházi czelokra. Ipolyi is említi Veres-mariak, átterése évfordulóján 1641. aug. 15-én tett kisebb adományait, hogy a pálo-sok máriavölgyi monostorának adta ponti-ficialis diszrubát, apáti gyűrűjét, botját, stb., de nem emlékezik a monostor számára tett nagyobb hagyományáról.

Ruppban olvassuk**, hogy Veresmari M. pozsonyi kanonok 1646-ban a pálosok a boldogságos szüz Máriáról címzett po-zsonymegyei mária-völgyi kolostorának, tőlük 251 arany forint Nagy-Udvarnok és Kírt helységek közt zálogban bírt 40 hold földet hagyományozott, s egyzers-mind elengedte 50 forintnyú adósságukat.

Ennél az adatlal figyelemre méltó az 1646-os évszám is. Ipolyi legközelebbi emlé-kező Veresmartitól 1645. july. 14-ról szolt, s ezzel teltogattott nézete alapján, azt hiszi,

régiségek
 országos
EKBÖL;
 KEBÖL,
 regiségek

TAL,
 mindennemű
AK
 tarát
 metlett.

ne
 en

jesz-
 ezen
 árm”
 cörét
 mind-
 gyar
 jabb
 en a
 letét-
 tá-
 sok
 mű-
 zen
 es is
 fines
 gyar
 irias
 ely-

* Régi magyar egyházi írók. I. Veresmari Mihály munkái. I. Megtérsese historija. Bevezetés. Veresmari Mihály XVII. századi magyar író élete és munkái. Irta Ipolyi Arnold. Budapest, 1875. A Szent-István-Társulat tulajdona. 8. réti. XXXII-4-502+388 lap.

** Rupp Jakab: Magyarország helyrajzi története. Pest, 1870. I. 169.

a Romániával a kereskedelmi szerződés iránt folyamatban levő tárgyalások megszakítása képezte.

A „P. Lloyd” különben reméli, hogy Románia még megfontolja a dolgot. Mi azonban nézetben vagyunk, hogy a román kormány e törvény közzétételével a folyamatban lévő alkudoásokra akarja presiót gyakorolni. S föltehető róla, hogy ha az alkupontokat nem sikerül Románia előnyére megállapítania, az esetben az említett vámtörvény háta mögé fog visszavonulni. S a két éven át folytatott tárgyalások, huza-vonák vége végzettségig hadüzenet lesz.

Fordulat az állam és egyház közti harcban.

Budapest, május 24.

Midőn a vatikán hivatalos közlönyét, az Osservatore romano-t kezünkbe vettük, és legújabb vezércikkét olvastuk, azt hittük, hogy almodunk. Sok mindenféle politikai fordulat el vagyunk készülve; hanem azon, a mit a vatikán hivatalos lapjában olvastunk, még a „Magyar Állam” is csodálkozni fog.

Az „Osservatore romano” nemcsak közlekedik Németországban, hanem Bismarckot egyenesen pártfogása alá veszi, s habár barbárnak nevezi, mégis azt mondja, hogy e barbár tettein a civilizált olasz kormány okulhatna, és az a Miniszeri kabinetnek, hogy kövesse a barbár kormány példáját. A szent hírlap figyelemmel tanulmányozta a porosz kolostortörvényeket, azokat összehasonlította az olasz törvényekkel s azóta nagy hálát érez Bismarck herceg iránt.

Nehogy az olvasó túlzással vádoljon, szó szerint idézzük az „Osservatore romano” vezércikkének idevonatkozó passzusát:

„A váratlan kímélet — írja a lap — melyet Bismarck az egyházi rendek iránt tanúsított, az olasz liberálisoknál nem csak meglepetést, de a legnagyobb dühöt (una rabbia grandissima) keltezte; mert ezek nem tűrhetik, hogy valaki az egyház iránt kíméletet és jó indulatot tanúsítson. Hanem még nagyobb csalódás vár rájuk, miután a „szabadon” porosz lapok kilitásta helyezik, hogy a gyakorlatban még enyhítették a kolostortörvények rendelkezéseit. Mi ugyan nem reméljük, hogy Bismarck gyűlölete az egyház ellen megszünt volna, de ö megakrálja menteni a német államot, melyet különben a német katolikus szétrobbantandának.”

Ezek után a vatikán hivatalos lapja ajánlja az olasz kormánynak, hogy kövesse Bismarck példáját.

E vatikáni nyilatkozatot kiegészítik a porosz püspökök manifestumában foglalt békülékeny célzások.

Más felől a „Schles. Ztg.” egy feltűnő vezércikket közöl, melyben egy modulus vivendi létrehozását sürgeti a vatikán és a német kormány között.

E jelenségeket összevéve, nem kétkedhetünk a fölött, hogy egy nagy actio van készülélen, melyet Bismarck nem rég következőleg jelzett: „ha az olasz kormány a garantia törvényeket nem módosítja, kénytelen lesznek a vatikánal egyezkedni.”

Ez eléjtett szót, annak idejében az olasz kormány ősre fenyegetésnek és presio-kísérletnek tartotta, mert a közélettel Bismarck és a vatikán közt lehetetlennek

képzelt. Azonban csalatkozott, mert a politikában minden fordulat lehetséges, midőn a küzdelem eldörté azon végső határ, hol a nyitl háború és a béke fenntartása közt kell választani. Minden jel oda mutat, hogy Bismarck az egyház és állam közti harcban meggyőződészet fog kútni.

A porosz kormány megmarad álláspontján, s nem alkudozik a vatikánal, mint hatalommal. Hanem egyezkedni akar a porosz püspökökkel, s ha ezekkel létrejön a modus vivendi, a porosz püspökség dolga lesz a vatikánal reá birni, hogy e kiegyezkedést elfogadják. Ez utóbbit pedig a „Schlesische Zeitung” következőleg jelzi:

„Az állam eldörté az egyház tiltakozásait esetrel-esetre, ha az egyház közgeci de facto elismerik az államtörvényeket, s azoknak engedelmessékednek.” Az első lépés a kiegyezkedés után megtörtént és nemokára megérthetjük, hogy Bismarck lesz a vatikán Benjaminje, míg ellenben a vatikán villámai az olasz kabinet fejére fognak lecsapni.

A vatikán hivatalos lapjának nyilatkozata után a legnagyobb meglepetésekre is készen állunk.

A dunamelléki ref. egyházkerület tegnapi közgyűlésének, mely Török Pál püspök s gróf Lónyay Menyhért elnökelete alatt tartott meg, politikai mozzanata is volt. A püspök jelentés az új kormány megalakulását hivatalosan tudtára adván a conventnek, abbéli óhajának kifejezést, hogy vajha az egyházi ténen uralkodó pártokodások (Révészre és a debreczeniekre ezelőtt itt a püspök) hasonló örvendést kimentelt nyernének. Halász Boldizsár felláll erre, s szintén óhajtanak tartván a vallásos ténen folyó harcok megszűnését, indítványozza, hogy a gyűlés bizalmi feliratot intézzen a kormánynhoz. Török Pál püspök ez indítványának ellene szól, s hangsúlyozza, hogy tartózkodják a gyűlési dolgokat politikával keverni össze, teljesen elégen tartja, ha a gyűlés a kormány megalakulását örömmel tudomásul veszi. Szilády Aron erre felláll és figyelmezteti a gyűlést, hogy eddig ha a vallásügyi miniszter változott is, sohasem mulasztották el ahhoz idvölöz feliratot, sőt küldöttségeit is mezenestni, s így most különös szinben tűnnek fel, ha éppen a szabadelvű kormány megalakulásakor nem tennék ezt. Szilády figyelmeztetés hatás nélkül maradt, s a kérdés végre oda dött el, hogy a közgyűlés nem szavaz bizalmat a kormánynak. Lónyay gróf szintén a mellett volt, hogy a bizalmi felirat mellözend, mert — ugymond — ha most megteszszük azt, akkor jövőre is meg kell tennünk mindig, meg olyan kormánnyal szemben is, melynek ezt különben nem volnánk hajlandó megadni.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e z t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

Próbakísérlet a hadsereg mozgósítása esetében az a p alati keresztülviend 164111 r e n d e. A honvédelmi miniszter következő r e n d e l e t e t i n t e valamennyi hatóságához: „Hogy a hadseregnek és honvédségnek mozgósítása esetében a lovak állítása (avatása) körül főtendő eljárásra nézve tájékoztatást és biztos adatokat szerezni, továbbá az állításnál netalán felmerülő nehézségeket már béke idejében felismerni, és azok elhárítása iránt előre intézkedni lehessen, a cs. kir. közös hadügyminiszterrel egyetértve abban állapított meg: hogy a lovaknak az 1873. évi XX. t. cz. 4. §-a értelmében érvöl-évre megjelöl legközelebbi számbavétele alkalmával azok állításának, illetőleg osztályozásának minden törvényhatóság területén a mozgósítás esetében öt nap alatt szükséges keresztülvétel próbakísérlet tésessék, s ezen kísérletnél a már megállapított s f. é. 7120. sz. a. kelt körrendeletéhez mellékelt kimutatásban megnevezett állítási helyeken szakértő katonai tagok is közreműködjenek.

nek. Rendelem azért, hogy jövőre a lovaknak évenkénti számbavételét és osztályozását a szolgáló (járás főnök) felügyelete és közreműködésével a közgeci előjáróktól, és a ló tulajdonos közgeci bizalmi férfiól álló bizottság eszközölje.

Tekintettel arra, hogy az említett 5 napra terjedt idő, csak az egész állomány kerületére kivetett és hadi szolgálatra alkalmasnak osztályozott ló tulajdonosok mozgósítása esetében való megvizsgálására és felavatására van kitéve, s tekintettel arra, hogy jelenleg (a 2 éven alul levő esik kivételével) az egész állomány megvizsgálása szükségesnek, a fennebb említett határidőt még 3 nappal megoldom, s így a szóban forgó próbakísérlet munkálat teljesítésére nyolc nap tőzők ki. Ezen munkálatnak minden törvényhatóság területén 8 nap alatt leendő keresztülvételre szükséges, hogy a lovak épen úgy, mint a tényleges avatás esetében a fenne említett kimutatások megjelölésére illetőleg közgecekből összpontossanak.

A honvédelmi és közös véderőre vonatkozólag szentesítettek az 1875. évi kiegészítő jogszabályokról. A honvédelmi és közös véderőre vonatkozólag szentesítettek az 1875. évi kiegészítő jogszabályokról. A honvédelmi és közös véderőre vonatkozólag szentesítettek az 1875. évi kiegészítő jogszabályokról.

Ghyczy Kálmán, a képviselőház elnökének jelentése az 1875. évi országgyűlés III. vagyis utolsó üléséről.

A most berekesztendő országgyűlés harmadik ülésén a császári és apostoli királyi felségnek 1874. évi aug. 13-án kelt legkegyelmesebb királyi leiratát az aug. 10-én október 24. napján nyitott meg. Ezen ülés alatt a képviselőház 109 ülést tartott és határozatot hozott.

A harmadik ülés kezdetén megválasztott a ház két elnökét és hét jegyzőjét és házgyűlést, s az által a ház 1874-ik évi október 26-án megalakult; ugyanakkor a képviselői sorsházat után kilenc osztályba soroztattak.

A harmadik ülés folyamán meghalt 5 és lemondott 16 képviselő; új választás történt 13 választókerületben; választás elleni kérvény egy sem adott be. 1874-dik évi december 9-től 1875. évi január 15-ig mind a 447 kerületi képviselő volt.

Ezen ülés alatt a kormány összes tagjait lemondván 6 os. és ap. kir. Felsége 1875-ik évi március 2-án kelt legkegyelmesebb leiratában W. Wenckheim Béla miniszterelnök, Trefort Ágoston állam- és közoktatási miniszter, gr. Pejaevics Péter horvát-szlavon-dalmáciai miniszter, Szebeny Béla honvédelmi miniszter, Perczel Béla igazságügyi miniszter, Tisza Kálmán belügyminiszter, B. Sikeményi Lajos földművelés- és kereskedelmi miniszter, Széll Kálmán pénzügyminiszter és Péchy Tamás köznevelés- és közoktatási miniszter nevezte.

Perczel Béla igazságügyi miniszterrel történt kinevezését folytán 1875-ik évi március 5-én a ház elnökvé Ghyczy Kálmán választott meg.

Ezen ülés alatt a képviselőház tizenegy állandó névszerint pénzügyi, közlekedési, kerényi, gazdasági, napló-bíró, honvédelmi, könyvtári, mentelmi, számvizsgáló, adóügyi, származási, igazságügyi, közoktatási és közgazdasági bizottságban működött; ezeken kívül külön szakbizottságok választottak a földadó szabályozásáról, a bányá és kereskedelmi törvényjavaslattal, előzetes tárgyalásra, továbbá a naszdvidéki csődügyben, az állam és keleti közötti viszonyok szabályozására, a keleti vasut, a közalpak és alapítványok és a házszabályok módosítása iránt javaslatot tette.

Foglalkozott ezenkívül még a ház kilenc osztálya és ezek elődöböl időnként alakult központi bizottság.

A ház valamennyi bizottsága által beadott 138 jelentés, ezekből elintéztett 133, függőben van 5.

A harmadik ülésnek folyama alatt a főtrendhivallal együtt részt vett még a ház a függő államadósságok ellenőrzésére kiküldött országos bizottságban.

A második ülészakról elintéztelenül fennmaradt 81 interpelláció ezekhez járult a 3-ik ülészakban 89, ezekből elintéztetett 62.

Határozati javaslat és indítvány a mult ülészakról elintéztelenül maradt 36, a harmadik ülészakban beadott 79, ezekből elintéztetett 82.

Törvényjavaslat a második ülészakról elintéztelenül maradt 32, a harmadik ülészakban beadott 67, ezekből legfeljebb királyi szentesítéssel állva kihirdetett 57 szentesítésre vár 1, függőben maradt 40, visszavonott 1.

Egyéb miniszteri előterjesztés a mult ülészakról elintéztelenül maradt 14, ezekhez járult a harmadik ülészakban 7, elintéztetett 12.

A főtrendhivallal összesen 70 üzenet váltottatott, elintéztetett mind.

Törvényhatósági és magán kérvény beadott 498, elintéztetett mind.

A törvényhozási munkálkodásainak eredménye miniszteri tárcák szerint következett.

A miniszterelnök, mint pénzügyminiszter által a mult ülészakban beadott a gyulai uradalom visszaváltására iránt a zálogbirtokosoktól kötött egyezményről szóló törvényjavaslat a harmadik ülészakról is függőben maradt.

A honvédelmi és közös véderőre vonatkozólag szentesítettek az 1875. évi kiegészítő jogszabályokról. A honvédelmi és közös véderőre vonatkozólag szentesítettek az 1875. évi kiegészítő jogszabályokról.

A honvédelmi és közös véderőre vonatkozólag szentesítettek az 1875. évi kiegészítő jogszabályokról. A honvédelmi és közös véderőre vonatkozólag szentesítettek az 1875. évi kiegészítő jogszabályokról.

fizetendő általános jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatok, az 1868. 23-ik t. cz. 21. §-ának kiterjesztéséről függőben volt, törvényjavaslat megoldást nyert az új bélyegilletékek és díjakról alkotott törvényben; végre az egyenes adókra 1875-ik ében kivetendő pótlékokról szóló törvényjavaslat a pénzügyminiszter által visszavonott.

(Vége követke.)

KÜLFÖLD.

Budapest, május 24. Berlin, máj. 23. (Ered. levél.) Egy tekintet itten, mint az utolsó napokban folytatott európai tollharz eredményét, midőn a francia kormány egy pótczikkben, mely a budgettörvényhez lesz csatolva, kijelenti, hogy nem akarja az új hadiszervezetet elcsinálni, s azt csak 1877 végén fogja életbe léptetni. A jövő ében a hadsereg létszáma 41 ezer emberrel és 11 ezer lóval kisebb lesz, mint jelenleg. Ezenkívül a francia katonai írók kimutatják, hogy az annyira incriminált 4-ik zászlóalj csak 30 embert tartanak zászló alatt.

Mindezek összevéve igen megnyugtatólag hatottak a német kormányra. Dacára a számtalan, minden oldalról felmerült demontinak, melyek határozottan tagadják Ferencz József ő felsége utját. Embe és így a három császár találkozásáról semmit sem akarnak hallani, még mindig határozottan állítják az itteni diplomatiai körökben, hogy a találkozás csakugyan létre jö. En egyszerűen regisztrálom e ténny.

A belga kabinet állását itt megingatva hiszik s bukását bizonyára nem fogják sajnálni.

A francia sajtó. Az utóbbi napok alatt több párisi lap, névszerint a „Figaro” és „France”-ban a revancheről és Franciaországban Németország elleni fellépéséről szóló cikkek jelennek meg, melyek említésre méltó módon különböznek a francia sajtó korábbi nyilatkozataitól, a mennyiben határozottan roszalkják a revanchepolitikát a boszorgatólatok képek, szobrok, ingerlő cikkek stb. általi táplálását. A „Figaro” így szól: „A mi nemzedékünk eléggé lakolt vétköért, mi nem akarjuk magunkat a háború újabb veszélyeinek kitenni, legfeljebb utódainknak lehet gondjukarra, hogy egy század múlva Franciaországot kárpótolják és majd ha eltelt az évszázad, még mindig kérdés leend, nem jobb-e a békét még száz évvel meghosszabbítani.” Hogy ily törekvések nyilvánvalók, az elismerést érdemel, s nem szabad megítélni azon, hogy helyenkint ellenséges visszahatást szűnnek. Így péld. a „Liberté” és az „Univers” megbörtölték a „Figaro” cikke felett. A „Liberté” még azt is állította, hogy a „Figaro” cikke szövegét a minisztertanács

A BUDAPESTI ÁRÚ- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE ÁRJEJYZÉSEI. (HIVATALOS.) A BÉCSI TŐZSDE ÁRJEJYZÉSEI. 1875. május 24-én.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, currencies, and securities. Includes sections for 'Gabona árak', 'Könyvek', 'Pénzpiac', 'V. Közeledési vállalatok', and 'VIII. Magánországek'.

Hampel Gyöző, Budapest, nagy (3) korona-utca 16. sz. (Hampel-féle ház), minden háztartásban nagyobb mennyiségben szükségesek. árak raktára. Napi árak vámfonként 1/2 kilo. Cukor legfinomabb sűrűnyű...

Hölgyeknek nélkülözhetetlen! RAVISSANTE Dr. LEJOSSE-től Párisban. Csak a hivatalosan megvizsgált mérgezős, istia és teljesen ártalmatlan...

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet (Budapest, IV. egyetem-utca 4-ik szám) OLCsó KÖNYVTÁR cím alatt egy vállalatot indított meg, melynek programját itt közöljük. Az „Olcso könyvtár” célja minél olcsóbb áron juttatni a magyar közönség birtokába a hazai és külföldi jeles írók kisebb műveit...

Finom selyemárak és egyéb gyönyörű női ruhakelmék barmalatos olcsón nagy választékban kapták HAMBURGER ADOLF károltében BUDAPEST, ur-utca 8. Miták kívánatra ingyen küldetnek.

A bölcsészeti jogtudomány történelme. Kiegészítéül Schilling természetjogi művehez. Irta Dr. WERNER RUDOLF, kassai jogakadémiai tanár. Ára füzve 1 forint 50 kr.

Dr. HANDLER MÓR orvos- és sebészudor, szülész és szemész gyógyít gyökereken fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű titkos betegségeket magömléseket, az ingerékeny gyöngeséget, az öndöfölyt, különösen a tehetetlenséget (elgyengült férfierőt); magtalanságot; Arab regék. (Az 1001 éjbeli) Harmadik kiadás (8-rét). Irta FORDITTA VÖRÖSMÁRTY MIHÁLY. Két kötet. Czimképes kiadás. Füzve 1 ft. — Díjazásban 6 ft.

A „FRANKLIN-TÁRSULAT” magyar irod. intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4. szám) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható: UJ TELJES NÉMET ÉS MAGYAR SZÓTÁR. Harmadik kiadás (8-rét). Irta BALLAGI MÓR. I. Német-magyar rész (608 lap, 8-rét) pótfü.ettel füzve 5 ft. félbör-kötésben 6 „ II. Magyar-német rész (850 lap, 8-rét) füzve 5 „ félbör-kötésben 6 „ Pótfüzet a német-magyar részhez külön (140 lap, 8-rét) füzve 1 „

A „FRANKLIN-TÁRSULAT” magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában Budapest (egyetem-utca 4. szám) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható: UJ TELJES NÉMET ÉS MAGYAR SZÓTÁR. Harmadik kiadás (8-rét). Irta BALLAGI MÓR. I. Német-magyar rész (608 lap, 8-rét) pótfü.ettel füzve 5 ft. félbör-kötésben 6 „ II. Magyar-német rész (850 lap, 8-rét) füzve 5 „ félbör-kötésben 6 „ Pótfüzet a német-magyar részhez külön (140 lap, 8-rét) füzve 1 „

Francia és magyar beszélgetések és társalgás kézikönyve, vagy TÖKÉLETES UTMUTATÁS azok számára kik magukat a két nyelvben helyesen és könnyűséggel kifejezni ohajtják. COURSIER E. után KARÁDY IGNÁCZ. Ötödik kiadás. (Zsebkiadás, 356 lap.) — Ára füzve 1 ft 20 kr.

Elő év HAL Franklin-Társulat A lap szellemi Székfűrés körü Fig A „Közér el havi előfi A „Közér Egy hór Két hór Nyegred Félévre Egy év Megrendezélszerűbb Könyvárú Kiadó-hivatal Bud Politikai szemünkre óta oly irat litikában, a ügyi minis tekintetben pont, mely érdeke talá tása. Az eszkö rassy e ezé helyeselné végczélra lapnak támo litikát. Ha már a magas szemp Magyarorszá dek fölé den pártokos netől: amál egy, hogy Magyarorszá magatartást külföldi lapo egy talájk Magyarorszá akarja feltü jobboldali e mü volna a nismus gyöz hitetni a vilk bukása an tria szövetség a háborut osztrák küll got eszközü miniszter és sitse és nem vetkezémmé lan eljárásho dekeire háro bureau ezen ritlen, de m is sérti, még kell himünk egy clique le ez uton akar Mihelyt a zók serege u mint az esza Sarc A querata óta közel nyo császárné meg mely az ókor dáira emlékez lenné nem ny vesztette el ö Mint 35 év ségének egész mindig ép oly zonyos kegye dik, mintha h várná, Olvas, az idegen nye léknyóságra tebb fejedelmé ban valódi szé a munkának. nagyérdemű ugyanezen m piaczenai her Férhezme gyakran negri mekkorára, L lósbójára. F Miramare árny a főhercegné lepte valamé métfesti. A f kéniölt befé kiáltott fel a vezette ö köi czegető öröké egy szobát, m mint a laeken pén kedves ne képzelte, hogy Mészter vig mely fájdmalm nemes, képzelt röptü, mint el